

מֶרֶן הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּינוּ דּוֹד פּוֹבֶרְסְקִי זצ"ל רֹאשׁ ישיבת פונובין

הנה באמת לא שייך כלל לכתוב במספר שורות על גדול מעלת התמדתו בתורה הקדושה, הנהגותיו בקדושה ובטהרה, זיכוי הרבים, זקן ויושב בישיבה, של מֶרֶן הַגָּאוֹן הגדול הצדיק החסיד והענו רבי דוד פוברסקי זצ"ל ראש ישיבת פונובין שעבד בוראו בקדושה גדולה כמאה שנה, ולימד רבבות ישראל תורה ויראה טהורה יותר מיוכל שנים כשכיהן כראש ישיבת פונובין, ובעה"ת נכתוב רק כמה דברים כטיפה מן הים, דברים שנוכל ללמוד מהם כדי ללכת בדרכיו הקדושים.

דבקותו והתמדתו בתורה

דבקותו והתמדתו בתורה הקדושה הייתה למופת בעיני רבבות תלמידיו ורואיו, "כי הם חיינו ואורך ימינו, ובהם נהגה יומם ולילה", היה מהות רבינו זצ"ל עד כדי כך שגם בזקנותו בארבעים חום הלך להגיד שיעור ואמר לבנו שאצלו יש יותר פיקו"נ אם לא ילמד תורה, וכדי שלא לשבור קביעותו בהרבצת התורה אמר שיעור אפי' שהייתה לו דלקת ריאות וזאת כאשר בלוגי חמצן צמודים לגופו הטהור.

רבינו זצ"ל לא הסיח דעתו מן התורה בכל מצב וכן אמר לי שאחשוב בתורה בשעת אכילה וע"ד שאמרו חז"ל חנוך היה תופר נעלים ומייחד ייחודים. ופעם הגיע לישיבה כבר בשעה 1:30 בבוקר וא"ל שר' יוחנן ור"ל (בזבחים) לא נתנו לו לישון. רבינו זצ"ל היה מזהיר לבחורים שאדם יכול לדעת מצב נפשו ע"י שיראה על מה חולם בלילה.

מרוב דביקותו בתורה לא הלך לשום מקום לנוח בבין הזמנים, וכמה הצטער בטהרת נפשו על הירידה שיש אצל כמה בחורים בבין הזמנים ואמר שההפסק של בין הזמנים הוא גזירה רעה, והיה משבח מאד את המקדימים לבוא בתחילת הזמן והמאחרים לצאת בסוף הזמן.

והיה מזהיר הבחורים לא לרדת כלל מהישיבה כדי לשמור על דביקותם בתורה ודביקותם במקום תורה. וידוע ייחודיתו של רבינו זצ"ל איך שהיה שומר על כל הנהגותיו בקביעות גמורה בעקביות ובמסירות נפש. והיה מעורר אותנו לדעת בשעת הלימוד שזו תורת ד' יתברך וכמש"כ הרמב"ם כשמביא פסוק מן התורה "אמר הקב"ה". ופעם לפני יום הכפורים אמר לנו למה לא מתרגשים בטהרה שרואים בדברי תורה של רבינו חיים הלוי זצ"ל.

הליכותיו בקדושה ושלטון על עצמו

ידוע ומפורסם גודל קבלת עול מלכות שמים ושעבוד כל אבריו לרצון רבון כל העולמים. ראשית כל, שליטתו על עיניו שלא הגביה אותם שלא לצורך, ועד כדי כך שפעם בחור קנה דבר בקיוסק וראה פתאום את ראש הישיבה מתקרב ולא רצה שיראהו שם והיה במבוכה, ואמר לו המוכר שיצמד לקיר של החנות ולא יראהו, שהרי שנים רבות עובר כאן יום ויום ואף פעם לא מגביה עיניו, וכן הוה שלא ראהו.

ופעם בדרך לישיבה הקדושה שפך אחד כלי מלא מים מלמעלה ולא שם לב שנשפכו על רבינו שעבר אז תחתיו ורבינו זצ"ל לא הגביה ראשו לראות מי שפך עליו המים רק חזר לביתו להחליף בגדיו. אחר שאשתו ע"ה נפטרה, תרם שלש ספרי ראשית חכמה לישיבה לע"נ. ופעם אברך סיפר לו שאין לו פרנסה בבית, לקח רבינו ספר ראשית חכמה ופתח אותו במקום שכתב שבשמירת קדושת היסוד פרנסתו מתברכת, ורבינו הגיש לו הספר ושאלו איך קוראים תיבה אחת היינו שם ידוד במקום הוי"ה ורצה שעיי"ז יראה מה שכתוב בסמוך שיתקן מדת הקדושה וכ"ז עשה כדי לשמור על כבוד תלמידו.

וכן בזקנותו נפל ונשברה לו הכתף ורצו לשים לו גבס כדי שידבקו עצמותיו כבתחילה, ואמר שאין צורך בכך, כיון שיודע לשמור על ידיו שלא יזיזם לכמה שבועות וכן הוה ונתרפאו אבריו.

ופעם כשבחור ביאר לו קושייתו על תוס' ביבמות כ: בענין דברים שבצנעה, וחזר על דבריו לבאר קושייתו, נוף לו רבינו זצ"ל שמצד מדת נקיות והטהרה לא היה לו לפרט עוד פעם דבריו.

כשהיה אברך היה גר בברנוביץ, והיה לומד חברותא עם מרן הגאון ר' אלחנן ורסמן זצ"ל הי"ד, ופעם חזר בנו הגאון ר' ברוך דב שליט"א מהחיידר בלי כיפה על ראשו, ואמר שנכנס בכיתה אחד מפורקי העול ולקח הכיפות מהילדים וכו' ובו ביום אמר לבני ביתו שאין לשהות כאן אפי' לילה אחד מפחד שיקלקלו את ילדיו, ועזב את ביתו מיד ונסע לוילנא עם בני ביתו כשברשותו רק כמה דברים בודדים בשקית ואעפ"י שלא ידע היכן יגור ולא שת ליבו לדברי ר' דוד רפפורט זצ"ל בעל ספר מקדש דוד ועוד ת"ח שהתחננו אליו שלא ילך פתאום בלי שום דבר. ואמר לי שאז היה מעדיף שימותו הוא ובניו ובלבד שלא יתפשו בניו בטומאת המינות.

ומי יודע אם לא בזכות מסירות נפשו לשמור על קדושת ילדיו זכה לבן שזוכה להיות מגאוני עולם ששימש עם אביו בישיבה הקדושה ללמד תורה לרבבות תלמידים עשרות שנים.

"אל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי"

מי יכול לשער גודל ענותנותו והתרחקותו מכל נדנוד התנשאות, ולא היה אומר מילת "אני" וכמה למדנו מדרכיו הקדושים ליתן הערכה, הערצה, וכבוד הראוי לאחרונים שמפיהם אנו חיים וממיהם אנו שותים. כשסיים "שיעור כללי", בו אמר חידושים גדולים היה רגיל לסיים ולומר שבכל זאת לא משמע כדבריו מספר קרן אורה או שארי אחרונים ובדרך ענוה עשה זאת כדי לבטל דבריו. ופעם אמר לו ריעו הגאון ר' שמואל רוזובסקי זצ"ל "למה אתה מבליע את כל החידושים שלך בתוך דברי הרש"ש וע"י כן מייחס אותם לרש"ש" וזאת אחרת ממה שרגיל אדם להדגיש לתלמידיו דווקא את החלק שהוא חידש.

היה זהיר מאוד מאד בכבוד הבריות לכבדם וחס ושלום לא לגרום להם שום צער ועגמות נפש, וכשהיה צריך להוכיח את בני הישיבה בשיחת מוסר שהיה רגיל לומר להם, היה אומר זאת בעדינות יתירה, וגם ביקש סליחתם קודם לכן. הגאון ר' פנחס שרייבר זצ"ל סיפר שבימיו ידעו בני הישיבה שכשרצו לבקש טובה מרבינו זצ"ל היו שולחים בדווקא בחורים שלא היו נכנסים לשיעור שלו כיון שהיה מעביר על מדותיו היה משתדל בדווקא להיטיב לאלו שלא כבדוהו כראוי.

היה רגיל לספר במתינות סיפורים של מעביר על מדותיו ושאר מדות טובות של צדיקים ובפרט של מרן ר' ישראל סלנטר זצ"ל (המבואים בספר מאורות הגדולים). והיה רגיל לומר שא"א לבנות ישיבה או מקום תורה על חשבון עלבון של יהודי אחד. ד' יתברך ירחם עלינו שנוכל ללכת בדרכי ישרים ללמוד מדרכיו הקדושים המשמחים אלוקים ואנשים.